

Rapport

Behov och förutsättningar för ridsporten att expandera

2021-03-01

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
2021-02-23	1.0	Utkast för justeringar	Anna Ekdahl
2021-03-02	2.0	Slutrapport	Anna Ekdahl

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Utgångspunkter	4
1.2	Syfte	4
1.2.1	Frågeställningar	4
1.2.2	Avgränsning	5
2	Arbetsprocess	5
2.1	Dialoger och datainsamling	5
3	Nuläge och framtida behov	6
3.1	Ideella föreningar med ridskola	6
3.1.1	Kö till föreningarnas ridskolor	7
3.1.2	Förväntad efterfrågan utifrån befolkningens mängd	8
3.1.3	Framtida behov utifrån befolkningsökning	8
3.1.4	Övrig verksamhet på ridanläggningarna	10
4	Förutsättningar att utöka befintliga anläggningar	10
4.1.1	Säkerställa mark för ridsport	10
4.1.2	Skapa förutsättningar för hållbara, tillgängliga och ändamålsenliga ridanläggningar	11
4.2	Utökning av befintliga anläggningar	11
4.2.1	Föreningars möjlighet att utöka eller starta ridskola	11
4.2.2	Intresse hos andra aktörer att utöka eller starta ridskola	12
5	Förutsättningar att bygga ny kommunal ridanläggning	13
5.1	Syfte och målbild för en ny anläggning	14
5.1.1	Behovsbeskrivning – ny anläggning	14
5.2	Förutsättningar för en ny anläggning	15
5.2.1	Identifiera mark	15
5.2.2	Investering	15
5.2.3	Drift	15
5.3	Omvärldsbevakning	16
5.3.1	Exempel från satsningar på ridsporten	17

5.3.2	Exempel från andra utredningar om ridsporten	18
6	Slutsatser	19
6.1	Nuläge och framtida behov	19
6.2	Förutsättningar att utöka befintliga anläggningar	19
6.3	Förutsättningar att bygga kommunal ridanläggning	19
6.4	Målkonflikter	20
6.5	Ekonomiska konsekvenser	20
7	Referenser.....	20

1 Inledning

Idrotts- och föreningsnämnden beslutade 2020-09-22 att utreda behov och förutsättningar för att bättre kunna möta efterfrågan från barn och ungdomar som vill ägna sig åt ridsport. Nämnden gav förvaltningen i uppdrag att:

- *Utreda behovet av och förutsättningar för att bygga kommunala ridanläggningar.*
- *I dialog med ridklubbar och andra relevanta aktörer (exempelvis Ridsportförbundet och eventuella privata ridskolor) undersöka förutsättningarna för befintliga verksamheter att expandera för att bättre kunna möta efterfrågan från barn och ungdomar som vill ägna sig åt ridsport.*

1.1 Utgångspunkter

Förvaltningen har haft utredningsuppdrag om ridsporten sedan 2016 då kommunfullmäktige beslutade att en uppdaterad plan för ridsport skulle tas fram parallellt med stadens friluftsprogram. Arbetet samordnades av idrotts- och föreningsnämnden och genomfördes tillsammans med byggnadsnämnden, fastighetsnämnden samt park- och naturnämnden och fokuserade på markfrågor och samverkansformer. Planen antogs i kommunfullmäktige i december 2019. Detta dokument har koppling till Göteborgs Stads plan för ridsport 2020 – 2024.

Det övergripande målet i planen är att *Ridsporten ska vara tillgänglig för stadens invånare så att fler barn och ungdomar ges möjlighet att testa på och välja ridning som fritids- och idrottsaktivitet*. Tre delmål samt åtgärder har identifierats som ska bidra till att nå upp till det övergripande målet. För att möjliggöra uppföljning av planen finns indikatorer. För varje mål finns förhållningsätt som ska vara vägledande i genomförandet av planen.

1.2 Syfte

Syftet med rapporten är att beskriva förutsättningar och behov för ridsporten att bättre kunna möta efterfrågan från barn och ungdomar (övergripande mål i Göteborgs Stad plan för ridsport 2020 – 2024). Resultatet av utredningen ska ge nämnden underlag för att fatta fortsatta beslut i frågor som rör ridsporten.

1.2.1 Frågeställningar

Ett antal frågeställningar har identifierats för uppdraget.

- Hur stor är kapaciteten i ridskolan idag?
- Hur stort är ridsportens behov att expandera?
- Vilka förutsättningar finns för att utöka befintliga ridanläggningar?
- Vilka krav och behov finns för att bygga en kommunal ridanläggning?
- Vilka blir de ekonomiska konsekvenserna?
- Vilka målkonflikter finns?

1.2.2 Avgränsning

Utgångspunkten i uppdraget att utreda behov och förutsättningar för kommunala ridanläggningar har inte omfattat driften av själva ridverksamheten.

För att utreda ridsportens behov i framtiden har framförallt ridskolans aktiviteter analyserats, även om ridsport och ridföreningarnas verksamheter består av betydligt mer än bara ridskola (utförligare resonemang under metod). Det finns andra aktörer som också bedriver ridskola och rapporten redovisar även andra aktörers intresse och behov att starta eller utöka ridskoleverksamhet.

2 Arbetsprocess

Uppdraget har samordnats med befintliga arbetsgrupper inom ramen för genomförandet av *Göteborgs Stads plan för ridsport* som består av representanter från stadsbyggnadskontoret, fastighetskontoret, park- och naturförvaltningen samt drotts- och föreningsförvaltningen. Sedan 2017 har det pågått regelbunden dialog med ridsportförbundet och ridföreningar i staden. Utifrån detta har material och erfarenheter om ridsporten i Göteborg samlats i en bilaga till planen i ett kunskapsunderlag. Även andra aktörer har deltagit och bidragit till den samlade bilden av ridsporten i Göteborg till exempel genom kontakt med representanter från hästnäringen. Ovanstående arbete och grupper har bidragit till underlag och kunskap för att besvara frågorna i uppdraget.

*Bild 1.
Ridsporten i Göteborg -
Kunskapsunderlag är en bilaga
till Göteborgs Stads plan för
ridsport 2020 – 2024.*

2.1 Dialoger och datainsamling

Rapporten består av sammanställning av tidigare material samt data som har samlats in från december 2020 till och med februari 2021. Undersökningar har skickats ut till viktiga aktörer och intervjuer och möten har genomförts med representanter från ridsportens organisationer, andra kommuner och hästnäringen. Vi har också tagit del av andra utredningar och haft avstämningar om drift och investeringar i idrottsanläggningar generellt. Vi har listat möten och datainsamling nedan.

- Flertalet avstämningar med Svenska Ridsportförbundet och Göteborgs- och Bohusläns ridsportförbundet.
- Möte med Utvecklingsgrupp ridsporten (2021-02-03).
- Enkät till ridföreningar i Göteborg Stad *Ridföreningar i Göteborg - intresse att starta eller utöka ridskoleverksamhet* (2021-02-04).
- Digitala möten med representanter med ansvar för ridsportsfrågor från Linköpings kommun, Malmö Stad, Uddevalla kommun.
- Kontakt via e-post med andra kommuner (möten har genomförts tidigare) till exempel Stockholms Stad och Sundsvalls kommun.
- Möte med regional samordnare för Hästnäringens nationella stiftelse (2021-01-13).
- Enkät till deltagare i Nätverksträff för hästföretagare som arrangeras av Hästnäringens nationella stiftelse *Intresse och förutsättningar att starta/utöka ridskola på hästanläggningar* (2021-01-30).

3 Nuläge och framtida behov

Ridsport är ett samlingsnamn för många aktiviteter med hästen i centrum. Svenska Ridsportförbundet representerar tio olika grenar inom ridsport och är ett specialidrottsförbund inom Riksidrottsförbundet (RF). Islandshästförbundet är ett eget förbund utanför RF. Inom ridsporten är det också vanligt att utöva ridsport som en fritidsaktivitet eller livsstil utanför det organiserade föreningslivet. Det kan ske på egen eller med någon annans privatägda häst och anläggning eller hos någon annan aktör med hästverksamhet.

Uppdraget att beskriva behov och förutsättningar för att möta efterfrågan på ridsport är en utmaning eftersom behoven är spridda på olika aktörer och utrustningen för att utöva aktiviteten (hästen) ställer vissa krav på förutsättningar. Ekonomiska faktorer och praktiska hinder begränsar majoriteten att köpa och ta hand om en häst. I en storstadskommun innebär ett hästägande också stora utmaningar med att hitta stallplats. Detta gör att många söker sig utanför Göteborg för en plats för sin häst eller väljer att bosätta sig i en annan kommun.

Ridskola är ett upplägg där verksamheten tillhandahåller hästar till deltagarna genom att inkludera kostnaderna för utrustningen i träningsavgiften. Upplägget möjliggör för många fler barn och unga att kunna testa på och välja ridning som fritidsaktivitet. I utredningen fokuserar vi på att beskriva behov och efterfrågan på ridskoleplatser. Samtidigt är det viktigt att barn och unga som rider på en privatägd häst har möjlighet att göra detta i ett sammanhang och delta i föreningslivet. Vi försöker kortfattat att även beskriva dessa behov.

3.1 Ideella föreningar med ridskola

Tillsammans med Göteborg & Bohusläns Ridsportförbund samordnar vi dialogen med stadens ridföreningar genom en utvecklingsgrupp för ridsporten.

Distriktsföreningen för Islandshästhärförbundet och Göteborgs Parasportförbund deltar också i dialogen. I februari 2021 skickade vi en enkät till ridföreningarna med frågor om hur många som deltar och hur många som står i kö till ridskolan samt antalet hästar på anläggningarna. Även föreningar utan ridskola besvarade enkäten som inkluderade frågor om intresse att utöka eller starta ridskoleverksamhet samt vad föreningarna behöver för att kunna göra det. Av de som uppgav att de inte driver ridskola finns två föreningar på en privat anläggning där den privata aktören driver ridskolan.

2. Driver ni ridskola idag? (Ridundervisning i grupp som leds av utbildad instruktör där lån av häst ingår i avgiften.)

[Mer information](#)

● Ja 10
● Nej 7

Ridföreningarna har fler medlemmar än de som deltar i ridskolan. Både föreningar med ridskoleverksamhet och de som inte driver ridskola har andra aktiviteter för sina medlemmar, både med och utan häst.

3.1.1 Kö till föreningarnas ridskolor

Det finns ingen samlad kö till ridskolor i Göteborg utan varje förening hanterar sin egen kö med egna regler. Vi vet därför inte exakt hur många enskilda individer som står i kö till föreningarnas ridskolor. Vi kan anta att vissa står i kö till flera ridskolor och att det är fler än de som står i kö som är intresserade av att rida men att till exempel deltagaravgifterna kan vara en begränsning. Flera föreningar har flera års väntetider till ridskolan.

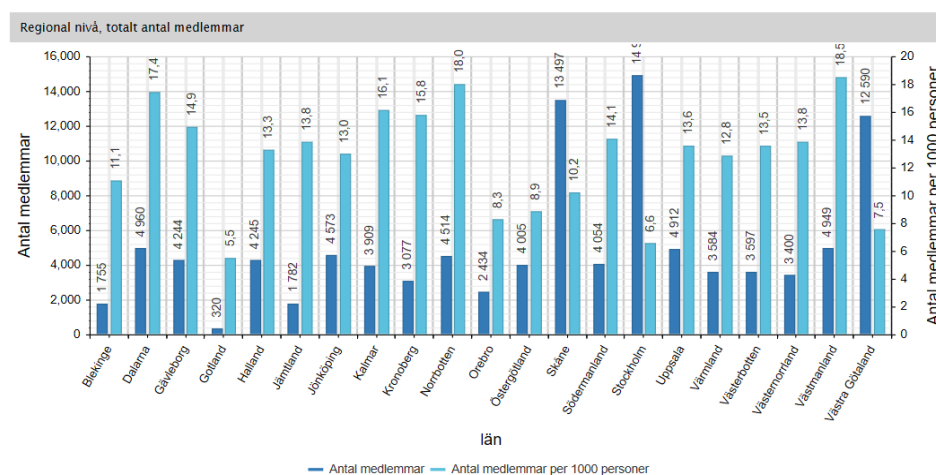
Enligt enkäten deltar cirka 4 170 personer i ridskolorna varje vecka, varav 66 procent är 7 – 25 år. Enligt föreningarnas uppgifter på antal i ridskolan idag och de som står i kö uppgår det totala behovet till 6 360 ridskoleplatser. Det saknas minst 1 500 platser för barn och unga idag. En sammanställning över antal som deltar och står i kö till i ridskolan finns i tabellen nedan.

Föreningar	Antal i ridskola / v	Antal i ridskola 7–25 år / v	Antal i kö till ridskola	Antal i kö till ridskolan 7–25 år	Hästar i ridskola	Hästar totalt
Alleby Ridklubb	347	241	* Privat aktör driver ridskolan. Förening på anläggningen.			
Askims Fältrittklubb	233	99	* Privat aktör driver ridskolan. Förening på anläggningen.			
Billdals Ridklubb	700	484	783	420	52	80
Bulycke Ryttaförening	400	320	450	400	31	43
Clareberg Ridklubb	350	190	60	50	26	26
Göteborgs Fältrittklubb	825	375	400	200	52	68
Göteborgs Handikappridklubb	150	90	18	3	15	17

Kättilsröd 4H	120	110	50	50	12	16
Långeberga ridklubb	290	290	200	200	18	28
Stall Adams Ryttarförening	190	180	109	80	17	31
Storås Ridklubb	475	300	100	70	28	28
Tolsered 4H	90	80	20	20	9	11
Sammanställning	4 170	2 759	2 190	1 493	260	348

3.1.2 Förväntad efterfrågan utifrån befolkningmängd

Ett annat sätt att uppskatta efterfrågan på platser i ridskolan är att jämföra med hur det ser ut i Sverige generellt. Högskolan i Dalarna har i ett samverkansprojekt med Svenska Ridsportförbundet sammanställt statistik över antal medlemmar och hästar i ridskolan. Enligt statistiken har ridskolor i Sverige drygt 105 000 medlemmar, vilket i genomsnitt ger 9,5 medlemmar i ridskolan per 1000 invånare. I Västra Götalandsregionen är motsvarande siffra 7,5 medlemmar i ridskolan per 1000 invånare.

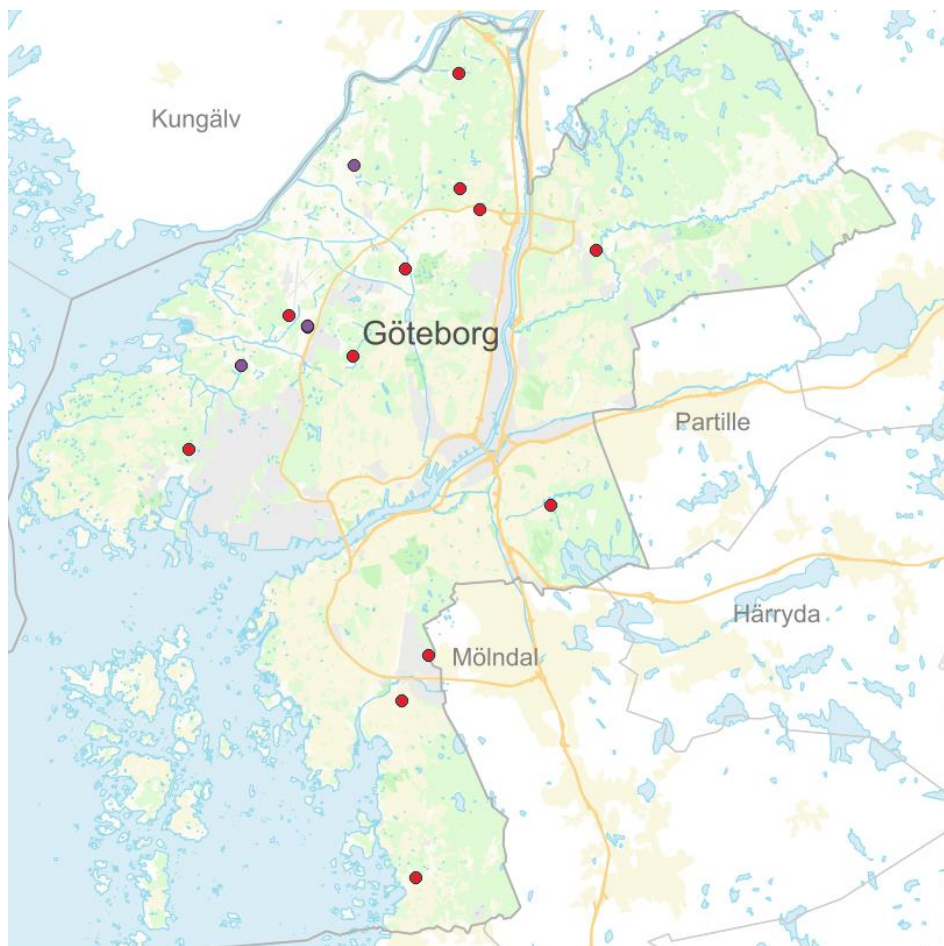
Om Göteborg ska hålla samma nivå som genomsnittet i Sverige behövs 5 510 platser i ridskolan. Beräkningarna bygger på befolkningmängden vid årsskiftet 2019/2020 som var 580 000 invånare. Vi har alltså ett underskott redan idag på drygt 1 340 platser i ridskolan. För att uppskatta antalet hästar som behövs utgår vi från att varje häst ger ungefär 15 ridskoleplatser. Utifrån det nationella genomsnittet skulle det innebära ett det saknas 90 hästar i ridskolan.

3.1.3 Framtida behov utifrån befolkningsökning

Enligt stadens senaste prognos beräknas Göteborgs befolkning öka med 151 000 invånare fram till 2040 till 730 000 invånare. Det är en ökning med i genomsnitt 7 200 personer per år som skulle innebära en utökning med 68 platser i ridskolan per år. Fram till 2040 behöver ridskolan utöka med 1 435 platser. En häst möjliggör cirka 15 ridskoleplatser i veckan vilket innebär en utökning med cirka 5 hästar per år.

3.1.3.1 Behov utifrån geografiska spridning

Närhet till fritidsaktivitet är en avgörande faktor för barn och ungas möjlighet till en meningsfull fritid. Det är därför viktigt med en geografisk spridning av ridskolor i staden. I kartan nedan är alla ridföreningar markerade, de röda cirklarna är anläggningar med ridskolor. I tabellen redovisas antal platser och kö till ridskolan utifrån befolkningmängden per stadsområde.

Stadsområde	Befolkningsmängd	Antal platser i ridskolan	Kö till ridskolan	Kommentar
Centrum	189 814	825	400	En ridskola. Bra kommunikationer till andra delar av staden. Störst utmaning med mark.
Hisingen	164 109	1 647	707	Flest ridskolor idag, varav flera mindre. En förening inriktar sig särskilt på ridskola för personer med funktionsnedsättning.
Nordost	106 107	475	100	En ridskola idag. God tillgång på mark.
Sydväst	117 897	1 223	983	Tre ridskolor idag. En kommer att bli av med sin anläggning och har mycket begränsade möjligheter att flytta verksamheten. En ridskola har lades ner 2018.

Invånarna bryr sig mindre om kommunens gränser och göteborgare som har närmare till gränsande kommuners ridskolor söker sig i vissa fall till dessa och vice versa. Ridsportförbundet har tittat på behovet över kommungränserna och

konstaterar att det är brist på ridskolor i flera områden. För att tillgodose invånarnas möjlighet att ägna sig åt ridsport behöver mark identifieras och avsättas för detta ändamål.

3.1.4 Övrig verksamhet på ridanläggningarna

Ridföreningarnas verksamhet består av mer än ridskola. De flesta ordnar träningstillfällen och tävlingar inom olika discipliner. Många arrangerar kurser och läger med fokus på allt från hästvård och skötsel till grenspecifika utbildningar. Vissa har öppna aktiviteter som prova på eller dagläger på helger och lov och ger medlemmarna möjlighet att vara fadder/skötare till hästar på anläggningarna under en kortare eller längre period. Aktiviteter med kapphästar är något som vuxit i popularitet de senaste åren som ett komplement till aktiviteter på häst och möjliggör att fler kan delta. Några föreningar vänder sig huvudsakligen eller har särskilda grupper för personer med funktionsnedsättning och erbjuder ridterapi. Det är vanligt att ta emot personer som gör praktik, arbetstränar eller har grön rehab i verksamheterna. Flera har samarbeten med skolor med specialidrott eller inriktning lantbruk.

4 Förutsättningar att utöka befintliga anläggningar

Göteborgs Stads plan för ridsport innehåller tre delmål som ska bidra till att nå upp till det övergripande målet, *Säkerställa mark för ridsport, Skapa förutsättningar för hållbara, tillgängliga och ändamålsenliga anläggningar* samt *Etablera samverkansformer inom frågor som rör ridsporten*. För att befintliga anläggningar ska kunna utöka ridskolan och bättre möta efterfrågan från barn och ungdomar som vill ägna sig åt ridsport krävs att respektive nämnd utifrån sitt grunduppdrag fortsatt ansvarar för åtgärderna inom varje delmål.

4.1.1 Säkerställa mark för ridsport

Den viktigaste förutsättningen för att kunna utöka befintliga anläggningar är att marken säkerställs på lång sikt. Byggnadsnämnden ansvarar för att driva och samordna den fysiska planeringen i staden. Under våren 2021 skickas förslag till en ny översiktsplan ut på granskning. För att bevara ridanläggningarna måste mark med byggnader samt hagmark markeras i markanvändningskartan och målkonflikter belysas. Ett framtida utredningsområde som markeras över ett område med ridanläggning får i praktiken stora konsekvenser. Det hindrar verksamhetens utveckling och innebär att varken föreningen eller staden kan investera i byggnader och ridvägar.

Fastighetsnämnden äger och exploaterar kommunal mark i Göteborg och äger och förvaltar stadens ridanläggningar. Några anläggningar togs under 2017 över från idrotts- och föreningsnämnden. För att säkerställa ridsportens anläggningar på lång sikt krävs att fastighetskontoret bevarar och avsätter marken till

ridsportens anläggningar. Det är en förutsättning för de stora investeringar och upprustningar som behövs i anläggningar, oavsett vem som äger och förvaltar. Även tillgång till hagmark är en förutsättning eftersom Jordbruksverkets krav på djurhållning innehåller krav på utevistelse.

4.1.2 Skapa förutsättningar för hållbara, tillgängliga och ändamålsenliga ridanläggningar

I stadens plan för ridsport uppskattades behoven till 195 miljoner på befintliga anläggningar och 80 miljoner för en ny anläggning. På flera anläggningar är behoven akuta och Länsstyrelsen hotar att stänga ner verksamheterna om inte åtgärder vidtas. De flesta anläggningar når inte upp till myndighetskraven och flera har byggnader i så dåligt skick att det är bättre att ersätta med nya byggnader än att rusta upp befintliga. I byggnader där upprustning är möjligt är det viktigt att åtgärderna genomförs snarast och underhålls säkras regelbundet för att undvika större investeringar på sikt. Ridsportens anläggningar behöver också förbättras utifrån krav på tillgänglighet och funktioner som normalt finns på en modern idrottsanläggning. Oavsett vem som äger anläggningarna och genomför åtgärderna saknar det ideella föreningslivet ekonomiska förutsättningar att genomföra åtgärderna.

4.2 Utökning av befintliga anläggningar

4.2.1 Föreningars möjlighet att utöka eller starta ridskola

Enkäten om ridskolan besvarades av alla ridföreningar i Göteborg. Sex föreningar svarade att de inte är intresserade av att starta eller utöka med ridskola. Två av föreningarna (Gunnesby Hästsportklubb och Årekärrens Ridklubb) har ingen egen anläggning utan hyr in sig på andra anläggningar. Torslanda Ridklubb och Vestur har anläggningar men är inte intresserad av att starta ridskola. Istället fokuserar de på verksamhet för träning, tävling och kurser. Samtliga föreningar som driver ridskola idag vill utöka ridskolan. En förening är intresserad av att starta ridskola (Göteborgs Hästsportklubb som finns på Göteborg Horsepark ihop med Vestur). Alleby Ridklubb och Askims Fältrittklubb har svarat att de inte driver ridskola idag eftersom de är på en privat anläggning med ridskola. Askims Fältrittklubb kommer att ta över ridskolan på anläggningen från augusti i år men kommer i framtiden inte kunna vara kvar på anläggningen.

3. Är ni intresserade av att starta eller utöka ridskola på er anläggning?

[Mer information](#)

● Ja, starta	1
● Ja, utöka	10
● Nej	6

Sju föreningar har svarat att de har möjlighet att utöka sin ridskoleverksamhet något även utan ökad tillgång till mark. En viktig förutsättning är dock att den befintliga marken säkerställs genom längre avtalstider. På några anläggningar går det att utöka det totala antalet hästar inom befintlig mark. I andra fall krävs omfördelning mellan antalet hästar i ridskolan och antalet hästar som ägs av medlemmar. Större utökningar skulle dock kräva ett tillskott på mark och kompletterande byggnader för effektivt nyttjande när antalet hästar blir fler.

En annan faktor som påverkar möjligheten att utöka antalet hästar är skärpta myndighetskrav gällande hästhållning som innebär att hästar inte längre får stå uppbundna i spilta utan måste stå i box. Boxar kräver större utrymmen vilket resulterar i att ett mindre antal hästar får plats inom samma yta. För nybyggnation gäller redan lagen men det finns dispens för befintliga anläggningar. Regeringen vill skynda på omställningen och gav Jordbruksverket i uppdrag att utreda konsekvenserna. I nuläget finns inget datum för införandet. En del föreningar har redan påbörjat arbetet och har i samband med detta sagt upp medlemmars hästar för att kunna bevara antalet hästar i ridskolan. Detta leder generellt till att förutsättningar för ridsporten försämras och att privata hästägare får svårare att hitta stallplatser inom kommunen. Ytterligare en utmaning för ridskolorna idag är att hitta lämpliga ridskolehästar. Bristen på ridskolehästar har lett till ökade priser vilket också påverkar föreningarnas möjlighet att köpa in hästar och utveckla verksamheten.

4.2.2 Intresse hos andra aktörer att utöka eller starta ridskola

Hästnäringens nationella stiftelse (HNS) är en paraplyorganisation som arbetar för och med hästnäringen för att förbättra förutsättningarna och tala med en röst för hela hästnäringen. För varje region finns en samordnare för samverkan mellan olika organisationer och aktörer med koppling till hästnäringen. I Göteborgsregionen genomförs några gånger per år en nätverksträff för hästnäringen. I december 2020 deltog idrotts- och föreningsförvaltningen och berättade om Göteborgs Stads arbete med ridsporten och i januari 2021 genomfördes ett möte med den regionala samordnaren.

I februari 2021 skickades en enkät via samordnaren till drygt 40 personer ur hästnätverket (Göteborg med kranskommuner), varav 17 svarade. Tio av dessa angav att de bedriver sin verksamhet i Göteborgs kommun. Majoriteten är näringsverksamheter och samtliga fyra som har ridskola gör det som näringsverksamhet. Av de tio verksamheterna är åtta intresserade av att starta eller utöka ridskola. Fem av dessa har inte ridskola idag.

2. Vilken verksamhet har ni idag? (flera val är möjliga)

[Mer information](#)

- Hobbyhästhållning (verksamh... 3
- Hästnäring (verksamheten be... 6
- Annat 1

3. Driver ni ridskola idag? (Ridundervisning i grupp som leds av utbildad instruktör där lån av häst ingår i avgiften.)

[Mer information](#)

● Ja	4
● Nej	6

4. Är ni intresserade av att starta eller utöka ridskola på er anläggning?

[Mer information](#) [Insights](#)

● Ja, starta	5
● Ja, utöka	3
● Nej	2

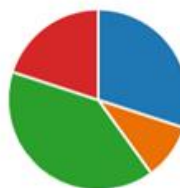

På frågan vilka förutsättningar som behövs för att starta eller utöka ridskolan anges framförallt *Mer mark* och *Ekonomiskt stöd för uppförande av mer stallar*. Ridvägar nämns av flera som ett stort behov och en aktör anger att en belyst ridslinga nära stallet kan öka antalet ridande med 100 personer. En person som hyr ut stallplatser till andra hästägare beskriver hur de flesta ägarna har en eller flera medryttare (ofta tidigare ridskoleelever) som på så sätt får utvecklas och ta ett större ansvar för en häst. Respondenten lyfter att möjligheterna att rida ut har försämrats med tillkommande exploatering och att anlagda, säkra ridvägar saknas. Samtidigt innebär fler invånare att fler fritidsaktiviteter kommer efterfrågas. Ridvägar kan användas för motion och vandring och ett ridhus kan bokas av olika aktörer för aktiviteter som häst- och hundsport och annan träning.

5. Vilka förutsättningar skulle behövas för att starta eller utöka ridskolan?

[Mer information](#)

● Mer mark för uppförande av b...	3
● Mer hagmark	1
● Ekonomiskt stöd för nya bygg...	4
● Annat	2

5 Förutsättningar att bygga ny kommunal ridanläggning

Göteborgs Stad äger majoriteten av den mark och en hel del byggnader som används av ridsportens föreningar för sin verksamhet. Fastighetsnämnden ansvarar för avtal för både mark och byggnader med ridverksamheterna. Några

anläggningar är helt kommunalt ägda (Bulycke Rytтарförening, Storås Ridklubb och Kättilsröd 4H-gård) och två ägs i princip helt av staden (Tolsereds 4H-gård och Göteborgs Handikappridklubb). De anläggningar som ägs helt av staden arrenderas eller hyrs ut till föreningarna genom ett avtal. Det finns alltså redan ett antal helt kommunala ridanläggningar och många ridanläggningar som delvis ägs av kommunen.

5.1 Syfte och målbild för en ny anläggning

Göteborgs Stad arbetar aktivt för en mer jämlik stad och alla nämnder och bolag ska bidra till att minska ojämlikheter. Idrotts- och föreningsförvaltningen genomförde 2018 en målgruppsanalys som visade att fler satsningar behövs i socioekonomiskt utsatta områden och för att öka flickors deltagande generellt i föreningslivet. I plan för ridsport finns indikatorer och målsättningar för stadens arbete med ridsporten. För att bidra till att nå det övergripande målet och indikatorerna i planen ska en eventuell kommunal anläggning:

- Bedriva verksamhet med inriktning på barn och unga och ridskola.
- Ha aktiviteter med låga trösklar och för att nå nya målgrupper.
- Vara en ändamålsenligt, modern och hållbar idrottsanläggning.
- Vara anpassad för personer med funktionsnedsättning.
- Ha god tillgång till ridvägar och ligga på säkerställd mark för ridsport.
- Vara tillgänglig med kollektivtrafik samt säkra gång- och cykelvägar.

5.1.1 Behovsbeskrivning – ny anläggning

En ridanläggnings totala yta och behov beror på vilka olika verksamheter som ska bedrivas på anläggningen. Placeringen är viktig eftersom ridanläggningar både påverkar och påverkas av omgivningen. En ridanläggning måste leva upp till myndighetskrav för hästhållning men även andra krav som arbetsmiljö.

En ridanläggning består av flera byggnader och det är viktigt att skapa ett bra flöde för både hästar, människor och transporter både i, mellan och utanför byggnaderna samt till och från ridvägar. För optimalt användande av hästar föredras två ridhus, vilket också ger möjlighet att anordna tävlingar. En riktlinje för en anläggning med cirka 40 hästar är ett totalt behov på 23 000 – 25 000 kvm fördelat enligt nedan:

- 5000 kvm byggnad
- 5000 kvm kringyta inklusive parkering
- 5000 kvm paddock
- 8000 kvm rasthagar

5.2 Förutsättningar för en ny anläggning

5.2.1 Identifiera mark

Som beskrivits tidigare är mark den viktigaste förutsättningen för en ny ridanläggning. Det första steget är att identifiera mark utifrån ridsportens behov och att beskriva aktuella målkonflikter. Fastighetskontoret ansvarar för lokaliseringsutredningar. Om området saknar detaljplan eller om marken är planlagd för annan verksamhet behöver fastighetsnämnden ansöka om planbesked hos byggnadsnämnden. Efter positivt planbesked påbörjas arbetet med den detaljplan som ska antas i byggnadsnämnden. Därefter kan projektering och byggnation påbörjas. Processen från lokaliseringsutredning till färdig byggnad tar flera/många år beroende på planens komplexitet.

5.2.2 Investering

Kostnaderna för en ny ridanläggning varierar stort beroende på markförutsättningar, storlek, verksamhet och vem som bygger anläggningen. Vi har tillsammans med ridsportförbundet tittat på exempel från andra kommuner.

I Hallstahammar kommun byggdes en ny ridanläggning som stod klar 2017 med föreningen som byggherre för 35 miljoner kronor. Den nya anläggningen byggdes intill den gamla och inkluderade ridhus, stall med transponderband, cafeteria, omklädningsrum, kontor, tvättstuga, sadelkammare, uteridbana, nya hagar och parkering. I december 2020 stod Malmö Civila Ryttaförenings anläggning klar som har plats för 48 hästar och kostade 69 miljoner kronor. I Linköping satsade kommunen 130 miljoner kronor på Smedstad Ridsportcenter som är en modern och hållbar anläggning för drygt 50 hästar som byggdes av ett kommunalt fastighetsbolag.

I arbetet med Göteborgs Stads plan för ridsport tog vi fram underlaget *Optimal ridanläggning* som generellt beskriver krav och behov i en ny anläggning. För att få en bra ekonomi i verksamheten behövs 40 - 60 hästar. Uppskattningen är att en modern ridanläggning av denna storlek kräver en investering på mellan 80 – 120 miljoner kronor. Om verksamheten ska byggas upp från grunden ökar investeringen jämfört med om en befintlig verksamhet flyttar in. Kostnader tillkommer för till exempel hästar (4 - 6 miljoner kronor), utrustning och maskiner.

5.2.3 Drift

Fastighetsnämnden äger stadens anläggningar och byggnader som används till ridsport och förvaltar anläggningarna och genom tillägg på hyran. Generellt ligger dock det största ansvaret för underhåll och drift på ridföreningarna som saknas ekonomiska förutsättningar och tillräcklig kunskap för att underhålla och investera i anläggningarna.

Idrotts- och föreningsnämnden godkände i december 2020 förvaltningens utredning om nyttjande och drift av stadens idrottsanläggningar. Den redogör för olika möjligheter för drift av idrottsanläggningar och beskrivs kort nedan.

5.2.3.1 Drift genom avtal

En kommun kan lämna över driften av en anläggning till en annan part genom ett driftsavtal. Verksamheten utförs på uppdrag av kommunen och med kommunen som huvudman men själva driften läggs på en annan icke-kommunal aktör (privat eller förening) så kallad entreprenaddrift. Den som utför driften får ersättning för arbetsprestationen och avtalet ska upphandlas. Upphandling av tjänster är tillämpliga om bland annat syftet med avtalet är att tillgodose den upphandlade myndighetens behov och myndigheten i detalj bestämmer hur tjänsten ska utföras och till vilken ersättning.

5.2.3.2 Föreningsdrift - drift genom bidrag

En kommun kan ge bidrag till föreningar för drift av anläggningar där den offentliga parten inte har tagit initiativ till verksamheten och ersättning lämnas utan närmare krav på tjänsten eller utföraren. Bidrag kan ges för drift av en anläggning som kommunen har byggt men hyr ut till en förening eftersom köp eller hyra av fastighet är ett undantag ifrån LOU (LOU kap. 3, 19 §).

5.2.3.3 IOP – ideellt offentligt partnerskap

Motivet för att utveckla ett ideellt offentligt partnerskap, IOP, är att den specifika verksamheten drivs bäst om både den offentliga parten och den ideella parten arbetar tillsammans och har en samsyn kring problemformulering, genomförande och mål. Ambitionen är att parterna gemensamt tar sig an ett samhällsproblem, att det sker på initiativ av den ideella parten och att verksamheten ska vara ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan. Det ska inte finnas någon marknad för uppdraget men ett IOP kan slutas mellan flera aktörer.

5.3 Omvärldsbevakning

Situationen kring ägande, drift och bidrag skiljer sig åt mellan olika kommuner men utmaningarna för ridsportens föreningar och ridanläggningar är ofta gemensamma. Många kommuner har genomfört utredningar kring ridsporten som resulterat i stora satsningar. Några generella slutsatser från arbetet är:

- Ridsportens anläggningar är i dåligt skick med eftersatt underhåll och motsvarar inte dagens krav på modern idrottsverksamhet.
- Kommuners resurser går i större utsträckning till anläggningar där pojkar är överrepresenterade.
- Beslut att satsa på ridsporten utifrån ett jämställdhetsperspektiv.
- Ägandet på ridanläggningar behöver samlas hos en aktör.
- Kommunen behöver ta ett större ansvar för investering och planerat underhåll och upprätta tydliga gränsdragningslistor.

5.3.1 Exempel från satsningar på ridsporten

Kontakt sker regelbundet med andra kommuner för att utbyta erfarenheter kring ridsporten. I denna rapport har vi intervjuat kommuner som efter utredningar beslutat att investera i ridsporten om bakgrunden till satsningen, val av investering och drift av anläggningarna samt subventioner till ridsporten. Resultatet redovisas i tabellen nedan.

Kommun	Antal (kommunal anläggning)	Investering	Driftsform och avtal	Avgift (ex moms)	Drifts- bidrag	Pris ridlektion junior	Övriga ridföreningar
Linköping	1	130 MKR (2014–2016) Kommunintern hyra 10 mkr	Upphandling privat aktör. Förening på anläggningen.	285 - 000 kr	0 kr	60 min - 253 kr. 300 kr avg. medlem	1 kommunalt arrende
Stockholm	5	130 MKR (2000–2012) Kommunintern hyra +- 0 kr	Privat aktör. Förening på anläggningen.	200 000 - 400 000 kr	0 kr	60 min - 416 kr. 245 kr avg. medlem	4 privata anläggningar. Föreningar får vissa bidrag och deltid fritidsledare.
Malmö	4	145 MKR (2011–2020) Kommunintern hyra 4, 7 mkr	Föreningsdrift.	0 kr	1,1 mkr	60 min- 195 kr. 200 kr avg. medlem	1 förenings- anläggning
*Kontakt med Stockholm har skett tidigare och endast kompletterande uppgifter har inhämtats.							

5.3.1.1 Stockholm

Stockholm stad genomförde i början på 2000-talet en större satsning på ridsporten. Kommunen tog ansvar och gjorde stora investeringar i de fem ridanläggningar som staden ägde. Samtliga anläggningar har ridskola som drivs av privata aktörer och samarbetar med en förening på anläggningen.

5.3.1.2 Linköping

I Linköpings kommun fanns en utdömd ridanläggning som på grund av stadens utbyggnad behövde ersättas på annan plats. Kommunen beslutade att investera i en ny ridanläggning och upphandla driften. Smedstad Ridsportanläggning byggdes av ett kommunalt bolag och består av stall, två ridhus, cafeteria, omklädningsrum, kontor, samlingslokal, uteridbanor, hagar och parkering. Fastighetsnämnden hyr ut anläggningen till kultur- och fritidsnämnden som upphandlat en privat aktör att driva anläggningen och verksamheten. En förutsättning i avtalet är att samverkan sker med minst en ridklubb gällande ridskole- och tävlingsverksamhet och att inriktningen är aktiviteter för barn och unga. På anläggningen drivs även daglig verksamhet och öppet fritids.

5.3.1.3 Malmö

Malmö Stad genomförde flera utredningar som låg till grund för stadens satsning på ridsporten som bland annat jämförde stöd till ridsporten och andra idrotter. Kommunen beslutade att helt ta över ägandet på fyra anläggningar med fokus på ridskoleverksamhet och har nu rustat upp två och byggt två nya ridanläggningar.

Fastighetsnämnden ansvarar för investeringar och underhåll i ridanläggningarna som inkluderar myndighetskrav för djurhållning, utemiljön och omklädning. K-märkta byggnader har bevarats till sitt yttre men är moderna inuti. Fritidsnämnden hyr in anläggningen och har ett tätt samarbete med föreningslivet. I samband med den senaste utredningen 2009 gick föreningarna samman och bildade MRCO, Malmö Ridsportföreningars Centralorganisation.

5.3.2 Exempel från andra utredningar om ridsporten

5.3.2.1 Uddevalla

I Uddevalla kommun har kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att ta fram en behovsanalys för en ny ridanläggning som en beställning till Samhällsplanering att göra en förstudie. Uppdraget är att beskriva kommunens roll i att till skapa en ny anläggning och likställa ridsporten med andra idrotter som är i kommunala lokaler och få in ridanläggning i lokalförsörjningsprocessen. Kommunen har redan idag anläggningar med djur där man står för skötsel och drift och utesluter inte att en kommunal ridanläggning kan innebära att kommunen står för både personal och hästar men att föreningarna genomför aktiviteterna.

5.3.2.2 Sundsvall

Sundsvalls kommun genomförde 2018 en utredning om ridsporten som resulterade i ett antal förslag på åtgärder. De tre åtgärderna bestod av ett investeringsprogram för ridanläggningar med fokus på funktionalitet, säkerhet och energi, att förlänga avtalen till ridsporten till tio år och att överföra anläggningar med en blandning av kommunalt och föreningsägda byggnader till en ägare, lämpligast kommunen. Oavsett om det är kommunen eller föreningen som har ansvar bör utgångspunkten vara att kommunens stöd ska täcka anläggningskostnaderna. Utredningen har hittills lett till en fördjupad utredning för en av anläggningarna. Behov av åtgärder på kommunens ridanläggningar har lyfts i budgetarbetet men ännu finns inga beslut. Staden ska ta fram en idrottspolitisk strategi som bland annat ska belysa skillnaden mellan att äga en anläggning och hyra in sig i kommunens.

Malmö stad 2020
Klagshamns Ryttarförening
Antal medlemmar: 588
Om föreningen och ridskolan: Ridskolan drivs som ideell förening. Tidigare fanns ridskolan på PEABs gamla cementfabrik. Nya anläggningen var klar 2015.
Plats i Malmö: Bunkeflostrand
Verksamhetschef: Maria Gudmundsson, ordförande Helén Larsson Riis
Facebook:
Investering i nybyggnation: Cirka 50 miljoner
Malmö Civila Ryttarförening
Antal medlemmar: 629
Om föreningen och ridskolan: Startade 1925. Har hyrt anläggning hos Jägersro AB trav och galopp. Kontraktet löpte ut 2012 och lokalerna var slitna.
Plats för nya anläggningen: Husie, beräknad invigning: november 2020
Verksamhetschef: Kris Kringstad, ordförande: Bertil Sjödin
Facebook:
Investering i nybyggnation: Cirka 69 miljoner, 59 miljoner i budget, fastighetskontoret har tillstyrkt ytterligare cirka tio miljoner kronor.
Malmö Ridklubb
Antal medlemmar: 615
Om föreningen och ridskolan: Omfattande ridskoleverksamhet och speciell inriktning på ryttare med funktionsnedsättning. Har lag i voltige. Finns i K-märkta byggnader.
Plats: Hyllie Boställe
Verksamhetschef: Sonny Elfvin, ordförande: Karsten Erichs
Facebook:
Investering i renovering: 14 miljoner kronor
Örestads Ryttaresällskap
Antal medlemmar: 689
Om föreningen och ridskolan: Klubben bildades 1964. Klubben driver ridskoleverksamhet för alla åldrar, ridning för funktionsnedsatta och tävlingsverksamhet i hoppning, dressyr och voltige.
Plats: Skoghols gård Fosie.
Verksamhetschef: Louise Printzlow, ordförande: Lotta Lenander
Facebook:
Investering i renovering: 12 miljoner kronor
Siffror kommer från Malmö Stad budget för 2020.

6 Slutsatser

6.1 Nuläge och framtida behov

Föreningarna i Göteborg har idag 4 170 personer som deltar i ridskolan, 66 procent av dessa är barn och unga. Dessutom står 2 190 personer i kö, varav 1 500 är i åldern 7–25 år. Om vi jämför antal platser i ridskolan med genomsnittet i övriga Sverige är underskottet idag 1 340 platser. Dessutom uppskattas behovet av ridskoleplatser att öka med nästan 70 platser per år fram till 2040 utifrån den beräknade befolkningsökningen.

För att omsätta behovet av antal platser i ridskolan till hur mycket anläggningarna behöver utökas utgår vi från att varje häst ger ungefär 15 ridskoleplatser. Detta innebär att underskottet idag är 90 hästar i ridskolan och att antalet behöver utökas med cirka 5 hästar per år till 2040.

6.2 Förutsättningar att utöka befintliga anläggningar

Det finns förutsättningar på befintliga anläggningar att utöka antalet hästar något utan tillskott på mark, dock måste befintlig mark säkerställas. På vissa anläggningar kan inte det totala antalet hästar öka men en omfördelning kan ske inom anläggningen för att utöka ridskolan. Några föreningar är beroende av mer mark för att kunna utöka antalet hästar.

För att utöka befintliga anläggningar måste ekonomiska resurser avsättas. I de anläggningar och byggnader som kommunen äger genom fastighetsnämnden krävs investeringar i nya byggnader för att möjliggöra en utökning. För att utöka föreningsägda anläggningar behöver resurser avsättas till föreningsbidrag i idrotts- och föreningsnämnden. Det delade ägandet på flera av ridanläggningarna är problematiskt och behöver på sikt renodlas samtidigt som en hyresmodell för ridsportens anläggningar tas fram. Ansvaret för investering och driftskostnader och en hyresmodell för ridsportens anläggningar kan inkluderas i genomförandet av facknämndsöversynen.

Det finns intresse hos andra aktörer att utöka och starta ridskola men de har samma behov av mark och tillskott av resurser som föreningslivet.

6.3 Förutsättningar att bygga kommunal ridanläggning

Förutsättningarna för att bygga en kommunal anläggning är desamma som för att utöka befintliga anläggningar, alltså att mark för ridsport behöver identifieras och säkerställas på lång sikt och att resurser behöver avsättas för nya byggnader. En ny kommunal anläggning kräver att ett större nytt markområde tas i anspråk. En utökning av ett antal befintliga anläggningar kan innebära att

mindre markytor adderas till befintliga ridanläggningar och en snabbare process för att bättre kunna möta efterfrågan från barn och ungdomar som vill ägna sig åt ridsport.

6.4 Målkonflikter

Att prioritera mark för ridsporten innebär målkonflikter eftersom marken annars kunde ianspråkats för annat. Många funktioner som behövs för ridsporten används av flera aktörer, till exempel ridhus och ridvägar. För ett effektivt marknyttjande är det därför viktigt att koncentrera satsningar på ridsporten till områden där det idag finns en etablering.

6.5 Ekonomiska konsekvenser

En utökning med 50 hästar för att komma tillräta med dagens underskott kräver en investering på cirka 100 miljoner kronor. För att utöka med ytterligare fem hästar per år fram till 2040 uppskattas investeringskostnaderna till i genomsnitt 10 miljoner kronor per år. Dessa behöver fördelas mellan fastighetsnämnden och idrotts- och föreningsnämnden beroende på om utökning sker på kommunala eller föreningsägda anläggningar.

7 Referenser

Göteborgs Stads plan för ridsport 2020-2024, [Kommunfullmäktige 2019-12-10](#)

HNS - Hästnäringen i siffror <https://hastnaringen-i-siffror.se/home.aspx>

[Storsatsning på ridsporten i Malmö - Svenska Ridsportförbundet](#) 2020-09-08

Utredning om nyttjande och drift av stadens anläggningar, [Idrotts- och föreningsnämnden 2020-12-10](#)

Enkät till ridföreningar i Göteborg Stad *Ridföreningar i Göteborg - intresse att starta eller utöka ridskoleverksamhet* (2021-02-04).

Enkät till deltagare i Nätverksträff för hästföretagare: *Intresse och förutsättningar att starta/utöka ridskola på hästanläggningar* (2021-01-30).

Avstämningar med Göteborgs- och Bohusläns ridsportförbundet och Göteborgs stads utvecklingsgrupp för ridsporten (2021-02-03).

Digitala möten med representanter med ansvar för ridsportsfrågor från Linköpings kommun, Malmö Stad, Uddevalla kommun (januari 2021).

Kontakt via e-post med andra kommuner (möten har genomförts tidigare) till exempel Stockholms Stad och Sundsvalls kommun.

Möte med regional samordnare för Hästnäringens nationella stiftelse (2021-01-13).

Idrotts- och föreningsförvaltningen

Telefon: 031-368 20 00

E-post: idrottoforening@ioff.goteborg.se

